

SLOVENECE

»SLOVENECE« velja po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:

za celo leto naprej . . .	K 240—
za pol leta . . .	120—
za četrt leta . . .	60—
za en mesec . . .	20—

Za inozemstvo celoletno K 480—

== Sobotna izdaja: ==

za celo leto	K 40—
za inozemstvo	55—

== Inzerati: ==

Enostopna pettivrsta (30 mm široka in 3 mm visoka ali sje prostor)

za enkrat po K 6—

poslana itd. po K 9—

Pri večjem naročilu popust.

Najmanjši oglas 50/50 mm K 10—

Izhaja vsak dan izvenredno ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 326.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. Ljubljanske št. 850 za naročnike in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herz. 7583.

Izpolnjeno hrepenenje.

SKS je po čudnih, za njo značilnih potih, dosegla svoj edini cilj, za katerim so njeni voditelji tako dolgo hrepeneli. Pucelj je postal minister, Urek podpredsednik konstituyente in trije člani SKS postanejo poverjeniki pri dež. vladi v Ljubljani. To je torej en del kupnine, ki so jo dobili samostojni voditelji za svoje delo v zemljoradniškem klubu, in sicer za to, da so prodali avtonomijo Slovenije vladi centralistov. Politične stranke sprejemajo v vladi in v parlamentu taka mesta v to svrhu, da kot ministri in poverjeniki izvajajo strankin program v blagor ljudstva. Samostojni pa so s prevzetjem ministrskega portfelja in poverjeništev pri dež. vladi v Ljubljani prodali centralistom interese slovenskega ljudstva za osebno čast in za osebno korist.

Čudna, nenavadna so bila pota, po katerih so samostojni koristolovci dosegli te svoje osebne želje. V zemljoradniški klub so vstopili z namenom, da po naročilu dr. Žerjave, svojega duševnega očeta, privedejo ves ta klub v Pašičevo centralistično vlado, ali pa, če se to ne posreči, da zemljoradniški klub razbijejo in vse posamezne srbijske njihove člane privedejo v vladne stranke.

Od prvega dne so srbijski člani zemljoradniškega kluba opazali namen slovenskih samostojnežev, ki niso mogli verjeti, da bi bili zastopniki Slovencev zmožni za tako politično-nemoralno delovanje. Kmalu se je pa pokazalo, da samostojni »kmeti« dr. Vošnjak igra v klubu za vladno in dr. Žerjava vlogo špijona.

Kar se je v klubu razpravljalo, vse to je prišlo toplo drugi dan v demokratsko glasilo »Pravda« v Belgradu. Dolgo časa so se trudili poslanci SKS spraviti zemljoradniški klub v vlado. Ko so spoznali, da se jim to ne posreči, so začeli v klubu z intrigami. Lovili so posamezne srbske kmetijske poslance in jim obljubovali ministrske stolčke, ako se samostojnežem pridružijo in glasujejo za vstop v vlado. V glavnem se je ta nečedna igra samostojnežev ponesrečila in zemljoradniški klub se je naravnost oddahnil, ko so slovenski samostojneži izstopili iz kluba in z razvito zastavo prišli v vlado, da dobe nagrado za svoje delovanje v zemljoradniškem klubu.

Voditelj SKS tega svojega čina ni bilo sicer prav nič sram, bali so se pa vendar, da utegne njihovim pristašem v Sloveniji odpreti oči, zlasti, ker jih je vodja srbskih zemljoradnikov, g. Mihael Avramović v javnosti do dobra razkrinkal. Zato so se začeli v svojem glasilu opravičevati in svoje pristaše farbat.

V »Kmetijskem listu« so zatrjevali, da belgrajski voditelji »kmetškega gibanja« niso razumeli in da je Avramović bil v klubu nekak diktator, ki se mu je moralo vse pokoriti. Seveda to ni res, kakor je zlagano, da so se poslanci SKS sprli z nekmetijskimi člani zemljoradniškega kluba. Nasprotno, v zemljoradniškem klubu se je o vsakem predlogu glasovalo in so poslanci SKS tedaj predlagali, da vstopi klub v vlado, kadar v klubu ni bilo navzočih dovolj srbijskih članov in klubovih voditeljev. Tako so mislili na zahrbtni način dobiti v klubu večino za svoj predlog, toda srbijski kmetje so se vsakikrat iz kluba odstranili, da klubova seja ni bila sklepčna in predlog ni prodr. Srbijski kmetje so popolnoma soglašali s svojimi voditelji in samostojnežem niso šli na lim.

Samostojni so v zemljoradniškem klubu zahtevali kancelparagraf, brez dvoma po dogovoru z dr. Žerjavom in slikali Srbijancem svoj položaj tako, da bo SKS v Sloveniji popolnoma propadla, ako se ne bode predlagal in sprejel kancelparagraf. Srbijski zemljoradniki tedaj še niso dovolj poznali Mermolje, Drogenika, Ureka in pa Pucelja ter so jim verjeli. Danes se seveda srbijski zemljoradniki z gnjusom obračajo od Samostojnežev in neki odlični poslanec iz zemljoradniškega kluba se je izjavil, da ne bi hotel o slovenskem kmetu ničesar več slišati, ako bi bil slovenski kmet takšen, kakršni so bili njegovi zastopniki v zemljoradniškem klubu.

Danes ni hujših nasprotnikov poslancev SKS, kakor so srbski zemljoradniki, ki izjavljajo, da o »profitmacherjih« in koristolovcih na račun slovenskega kmeta nečejo nič več slišati. Slovenski kmet se mora rešiti iz kremljev teh ljudi in do zadnjega stopiti v vrste SLS, kamor edino spada.

Čimpreje izginejo iz površja zadnji ostanki samostojnežev, tem preje bo zopet

oprana omadeževana čast sloven. kmeta. S sleparijami, z nasilstvi in pa s pomočjo centralistične vlade skušajo samostojneži, katerih stranka je v razsulu, rešiti pri občinskih volitvah svoje ostanke. Toda pomagalo ne bo nič! Kakor skala, ki se vali po hribu navzdol in se ne vstavi, gre navzdol tudi s SKS. Pošteno slovensko ljudstvo jo je spoznalo in bo dalo pri občinskih volitvah izraza svojemu prepričanju.

Vojni minister Jovanović umrl.

LDU Belgrad, 29. aprila. (Presbiri.) Danes dopoldne je umrl nagel smrti minister vojne in mornarice general Branko Jovanović, častni adjutant Nj. Vel. kralja. Rojen je bil l. 1868 v Belgradu, gimnazijo je končal l. 1885, nižjo vojno akademijo l. 1888, višjo vojno akademijo v Belgradu l. 1893, generalsko akademijo v Petrogradu pa l. 1897. Za generala je bil imenovan l. 1916. Za vojne z osrednjimi silami je z velikim uspehom poveljeval konjeniški diviziji do prihoda na Krf, kjer

je moral radi bolezni odstopiti s tega mesta, nakar je odšel na zdravljenje v Pariz. Za svoje usluge je bil odlikovan z najvišjimi vojaškimi odlikovanji in najvišjimi priznanji, tako našimi, kakor zavezniškimi. Ko si je okrepčal zdravje, je bil radi velike sposobnosti pozvan na kočljivo mesto ministra vojne in mornarice 19. februarja l. 1920. Ker je vodil najuspešnejše ta resort, je kot primerna oseba prevzel isto mesto drugič 17. maja 1920. in tretjič 1. januarju 1921.

Občinske volitve v Belgiji.

Te dni se vrše v Belgiji volitve v občinske svete. Udeležujejo se jih prvič ženske. Sama kraljica je šla glasovat. V Bruslju so v delavskih predmestjih nekatere volivke šle zaradi šale glasovat v moških

hlačah. Celoten rezultat še ni znan; je pa gotovo, da katoliška stranka naraste, dočim bodo socialisti padli. Liberalna stranka bo svoje postojanke več ali manj ohranila.

Angleški proračun.

Proračun, ki ga je predložil M. Chamberlain zbornici, izkazuje 1.128.000.000 funtov šterlingov. Od tega odpade na armado 106.315.000, na mornarico 82.429.000, na aviacijo 18.411.000 funtov. Na upravo pride 460.900.000, na naučno upravo posebej 350.000.000 funtov.

Armada, mornarica in zrakoplovstvo zahtevajo vsoto, ki je enaka vsem stroškom Velike Britanije neposredno pred vojsko. K gori navedenim posameznim glavnim postavkam ni všeta amortizacija dolgov,

ki šteje okoli 100.000.000 funtov.

To so naravnost strahovite številke, pred katerimi je strah celo Angleže, posebno če pomislimo, da živimo v času splošne trgovske depresije, ko se države skušajo ovirati tuji uvoz z visokimi carinami. Na Angleškem je to privedlo do silne draginje in brezposelnosti. Bo li Anglija vse to prenesla, je vprašanje. Ta ogromni budget je celo za tako državo nevzdržno breme.

V boju za ustavo.

(Iz govora narodnega poslanca dr. Janka Šimraka v seji ustavotvorne skupščine dne 20. aprila 1920).

Protizakonita ustava.

Gospodje, mi izjavljamo, kar smo tudi že izjavili v ustavnem odboru, da ne prevzamemo nobene odgovornosti in da ni naša krivda, če se bo borba za ustavo nadaljevala in da moramo to postopanje imenovati protizakonito. Mi smo poslani od svojega naroda, da delamo sporazumno, a vse bolj uvidevamo, da ni nobenega upanja, da izvršimo ono, kar že sama stvar zahteva.

Zgodovina ujedinjenja in plemenska majorizacija.

Sicer pa ne samo, da to zahteva že sam značaj stvari, mi imamo avtentične dokumente, ki odločno izključujejo vsako majorizacijo. G. dr. Trumbić, ki je gotovo eden najboljših poznavalcev krške deklaracije, pravi v članku »Nekaj besed o krški deklaraciji«, ki ga je izdal leta 1917, tudi sledeče: »Na temelju splošnih, neposrednih in tajnih volitev od celokupnega naroda izvoljena ustavotvorna skupščina bo morala izdelati našo državno ustavo. Ta skupščina ne bo odločevala o ustavi z absolutno večino, temveč z kvalificirano večino, ki si jo bo sama odredila.« (Glasovi: Tako je!) Dalje pravi: »Absolutna večina se ne more sprejeti, kajti ona bi mogla usiliti ustavo številni manjšini, kar bi imelo za posledico, da absolutna večina vrine narodu to, kar ona hoče.«

Torej g. dr. Trumbić, ki je boljši poznavalec krške deklaracije kot pa kdo drugi, pravi, da govori za kvalificirano večino dejstvo, da se narodu ne vsili nekaj, česar on ne mara. Pod delom naroda misli g. Trumbić na Hrvate in Slovence.

Pribečević nekdanj in sedaj.

Tudi nate stvari smo že opetovano opozorili, danes spregovorim samo še par besed, da dokažem, kako se je vedno in

vedno naglaševalo, da se ustava ne sme sprejeti potom majorizacije. Največji pristaš in zagovornik centralizma g. Pribičević je v Hrvatskem saboru dne 29. oktobra 1918 stavil sledeči nujni predlog: »Ustavotvorna skupščina vsega ujedinjenega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov bo odločila z naprej odrejeno kvalificirano večino, ki popolnoma izključuje vsako majorizacijo, tako v vprašanju končne forme naše države (takrat je bil g. Pribičević republikanec) kakor tudi glede notranjega ustroja naše države, utemeljenega na popolni ravnopravnosti Slovencev, Hrvatov in Srbov.« Svoj predlog je g. minister Pribičević sledeče utemeljeval: »Visoki sabor! Brez dvoma je, kadar govorimo o naši popolnoma suvereni državi, da moramo mi, ki hočemo dati izraza svojim nadam in pričakovanju, da bo ta skupna država tudi močna in jaka, v tem momentu še posebej naglasiti, da morajo v tej skupni državi biti Slovenci, Hrvatje in Srbi popolnoma enakopraven faktor. Ne sme in tudi ne gre za to, da se v tem edinstvenem narodu poedini deli majorizirajo ali nulificirajo. Kajti če bi se bila tudi v najmanjšem delu našega naroda pojavila bojazen ali sumnja, da v tej skupni državi ne bi vžival vsak del našega naroda enake zaščite, ali pa enake suverenitete, potem bi ta sumnja izvala stanje, ki bi značilo slabost naše države in tuji narodi, ki nas bodo obkroževali in napram nam gojili imperialistične težnje, bi videli v tem svojo moč.«

G. Pribičević bi moral danes, da brani to svoje stališče, stopiti ne na skrajno desnico, temveč na skrajno levo.

Hrvatski sabor je na temelju tega, da v konstituenti ne bo nikake majorizacije, nikakega preglašovanja in da se bodo plemena v notranjem ustroju države sporazumela med seboj, storil sledeči sklep:

»Sabor kot predstavnik kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije prizna Narodnemu Veću suvereniteto in vrhovno oblast.«

Narodno Veće, ki se je sestavilo v Zagrebu, je predstavljalo suvereno oblast.

Za to so na razpolago nepobitni dokazi. Predsednik Narodnega Veća, dr. Anton Korošec, pravi v svojem pismu iz Zeneve: »Kot priznanemu predstavniku vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov bivše Avstro-Ogrske monarhije, mi je čast sporočiti vladam Francije, Velike Britanije, Italije in Zedinjenih Ameriških držav, da se to Veće smatra kot vrhovna vlada jugoslovanskih pokrajin, katerim tudi že upravlja... S tem v zvezi težijo vsi naši naporji za tem, da se za vso jugoslovansko nacijo stvari skupni in edinstveni organ, ki naj prevzame tudi vse diplomatske akcije. — S tem ciljem smo mi prišli v inozemstvo. Dokler pa ta organ ne bo vsvarjen, dajemo mi mandat g. dr. Ante Trumbiću kot predsedniku Jugoslovanskega odbora v Londonu, da predstavlja Jugoslovansko Narodno Veće pri zavezniških in ameriških vladah, posebej pa še na konferencah za premirje. (Dalje)

Govor poslanca Janeza Brodarja.

v seji konstituante dne 27. aprila 1921.

Za medsebojno spoznavanje srbskega in slovenskega kmeta.

Gospodje poslanci! Danes govori prvič tu pred vami kmet iz skupine Jugoslovanskega kluba, ki zastopa veliko večino slovenskih kmetov. Zato naj mi bo dovoljeno, da malo obsirneje razložim odločilno stališče velike večine slovenskih kmetov glede nekaterih točk predloženega ustavnega načrta. Da boste to naše stališče prav razumeli, da ne boste videli v njem kakega separatizma ali Bož v kake protidržavnosti, katero nam po krivici očitajo tukaj v Belgradu naši nasprotniki, ki pri tem lahko računajo na vašo nepoučenost o Slovincih, o kateri je svojčas govoril gospod poslanec dr. Sima Marković.

Zato se moram najprej ozreti na našo preteklost, ki jo je preživljala velika večina naših slovenskih kmetov, in na stališče, katero je zavzemala nasproti srbskemu kmetu in srbskemu narodu v obče.

Pri tem se oziram v prvi vrsti na moje drage stanovske tovariše iz Srbije, na zemljoradniški klub, glede katerih želim, da slišijo enkrat mišljenje slovenskega kmeta neposredno iz ust zastopnika velike večine slovenskih kmetov. Obracam pa se tudi na vse druge stanovske tovariše in gospode poslance iz drugih stanov, to pa zaradi tega, ker morate vsi Neslovenci radi oddaljenosti Slovenije od Belgrada črpati svoje informacije o našem kmetu in pa o naši ljudski stranki iz belgrajškega časopisja, katero vas, močogoče nevedoma, včasih pa tudi zavestno zelo pristransko informira. (Klici: »Res je!«)

Slovenci na strani Srbov ob času turških bojev.

Kako stališče je torej zavzemal slovenski kmet v svoji preteklosti do srbskega kmeta? Naše narodne tradicije, ohranjene v narodnih pesmih o Belgradu in kralju Matjažu, ohranjene v naših narodnih pripovedkah poznajo skupne boje Slovencev, Hrvatov in Srbov nasproti Turkom. One poznajo bridko trpljenje krščanske raje na Balkanu skozi stoletja. Mirno lahko rečem, da je tudi slovenski narod smatral skozi stoletja vojsko proti Turkom in turški nadvladi, katerim so se zadnji čas pridružili še Italijani, za edino vojsko, ki je za kristijane moralno opravičena. Zato boste razumeli, s kakimi simpatijami je spremljal slovenski narod vsak boj srbskega plemena za osvoboditev izpod turškega jarma.

Naše časopise, naše ljudske knjige so nas navduševale za ustajo v Hercegovini l. 1875. Tudi v srbsko-turški vojski l. 1876. so bile naše simpatije odločno na strani Srbije, l. 1877. pa na strani Rusije, (Tudi okupacijo l. 1878. je slovenski kmet iskreno pozdravljaj, ker on ni vedel o zahtevah Srbije po Bosni in Hercegovini, ampak je živel v prepričanju, da je vsaka evropska vlada boljša nego turška. Zato boste razumeli, cenjeni tovariši iz Srbije, s kakim srčnim veseljem je slovenski narod pozdravljaj boj zaveznikov l. 1912. in njihovo

ve zmage. V teh zmagah smo gledali pravično kazen za stoletne krivice, ki so se godile kristjanom tu na Balkanu. Videli smo v teh bojih res boj »za krst častni in slobodu zlatno«. Razumeli me boste tudi, da je nastalo ob priliki kupčije vlade z muslimani med našim narodom veliko ogorčenje. (Klici: »Res je!«) Ne vodijo nas pri tem nikakoli predsodki proti bratom muslimanske vere, ampak načelno stališče našega regenta, da je zemlja božja in tistega, ki jo obdeluje. (Ugovori in medkllici.)

Duhovščina in jugoslovanska misel med Slovenci.

Ob času prve balkanske vojske je živel med nami naš veliki učitelj in dobrotnik, duhovnik dr. Krek. (Klici: »Slava mule«) Ta veliki dobrotnik slovenskega ljudstva nas je neprestano učil, da je naša bodočnost tam, kamor nas vodite naših rek, to je naše Save in Drave, na Balkanu. (Minister dr. Kukovec: »Samo delajte tako, kakor je Krek rekel!«) Mi ga poslušamo, gospod minister.

Mi lahko mirno rečemo, da je slovenski narod v glavnem vzgojeval največ duhovščina. Zato smo tudi hvaležni slovenski duhovščini za njeno delo, za mnoga navdušenja, ki si je zasejala med nami. Delovala je za pravo razpoloženje ob času ujedinjenja že dolgo pred majniško deklaracijo ali, kakor jo Vi zovete, svibanjsko deklaracijo.

Nimam vzroka, da bi zavijal resnico.

Jaz te stvari lahko mirno konstatiram iz dveh razlogov:

Nisem danes prvokrat nastopil za bratsko razmerje med srbskim in slovenskim narodom. Jaz sem o teh stvareh že večkrat pisal članke v našem stanovskem časopisu »Domoljub«, ki izhaja v 40.000 izvodih in gre ponajveč med naše kmetijsko ljudstvo.

Pa tudi, ako bi ne imel za seboj dokazov, da sem delal za konsolidacijo naše države, lahko verujete v iskrenost mojih besed. Jaz nimam nikakega razloga, gospodje, da bi tu olupševal svoje besede. Meni tega ni treba, ker se jaz nisem nikdar boril za poslanski mandat; jaz živim od teškega dela svojih rok in mi ni treba, da bi se pehal za poslanski mandat tudi v bodoče. Zato popolnoma lahko priznavam svojo vest za svojega edinega gospodarja.

(Dalje.)

„Protidržavno gibanje“ v Prekmurju.

Dr. R. B.

Ne samo slovenski, temveč tudi hrvaški listi so začeli v zadnjem času prinašati vesti o protidržavnem gibanju, ki se je baje razpaslo v Prekmurju. Zanimalo me je kot narodnjaka, kaj je na teh vestih in z ozirom na to, da mi je Prekmurje bilo do sedaj poznano le iz raznih časniških poročil, sem vzel popolno palico v roke in se napotil čez Muro pri Radencih na prekmurjsko zemljo. — Govoril sem med potom z mnogimi posestniki, nekaterimi orožniki in financarji, ki stražijo mejo med Nemško Avstrijo in Prekmurjem. Na celi črti od Tišine, mimo Cankove, Prtoče do Sv. Jurja v Gornjem Prekmurju sem čul le vedne pritožbe prebivalstva, da ne morejo svojih odvisnih produktov spraviti v denar, ker jim je trg, katerega so imeli od nekdaj v Radgoni, s sedanjo demarkacijsko linijo zaprt.

Konzum v Prekmurju samem pa je tako majhen, da producent ne more niti po-

lovico svojih pridelkov prodati v domačem kraju. Murska Sobota, mal trg z 2800 prebivalci, ne pride veliko v poštev, ker imajo tržani sami svoja posestva ter niso navezani na nakupovanje. Vpraševal sem, kako se naj temu odpomore. Nekateri financarji in orožniki so mi sami dejali, da bi bila najlažja rešitev, ako bi se dovolilo take odvise pridelke v toliko, kolikor ena stranka v rokah nese, čez mejo n. pr. v Radgono prodati, ter bi tam dobili namesto malovrednega avstrijskega denarja v zameno železo, obleko itd., ki je tam v razmeri s tem blagom v prekmurjskih trgovinah zelo poceni. Pa pri nas je že tako, ako nese kaka prekmurjska siromaška žena v Radgono deset jajc, da bi si za iste prinesla za življenje potrebno sol, jo že preganjajo radi tihotapstva, zaplenijo teh par jajc in jo še kaznujejo, dočim v drugih krajih naše države gotovi velešpekulanti cele vagonne iztihotaplajo. Tako mi je rekel nek »gleden Prekmurec.

Z obmejnimi županom ob nemški meji sva tudi govorila o teh razmerah, ter mi je omenil, da so se tozadevno župani pri neki seji županske zveze posvetovali in svoje predloge z ozirom na mejne zadeve predložili potom civilnega komisarijata predsedstvu deželne clade v Ljubljani. Odgovora še od tam baje ni nobenega. Kolikor poznam sedanjega predsednika, se pač bojim, da naši Prekmurci tega odgovora sploh nikdar ne bodo dobili, ker predsednik dr. Baltič za take »malenkosti« nima vremena. Njemu bo glavna briga, da se poskrbi za razne »sinekure« različnim demokratičnim »korifejam«, kakor mu bo komandiral g. Žerjav in notar »zmernih zmnožnosti« Koder, ter v najnovejšem času tudi nek poduradnik na civilnem komisarijatu v Soboti, kakor so mi pripovedovali v Prekmurju, bivši boljševik in sedanji kolovodja JDSarjev ter baje informator Baltičev V. Šeruga. Kakor so mi Prekmurci povsod izrazili željo, da se nastavi v Prekmurju le domači ljudje kot uradniki, vendar niso mogli razumeti, da je ta Šeruga bil na tako mesto sprejet, kjer baje nič drugega ne dela, nego politizira za JDS in njenega nezakonskega otroka, ki se po prekmurjsko naziva »domacsa vérsztvena sztranka«.

Kar je za tujca zelo neprijetno, je to, da v Prekmurju skoraj nikjer nisem našel na cestah kazipotov. Prejšnja ogrska vlada je dala narediti lepe kazipoti z vtisnjenim tekstom na pločevini na vseh križpotih (polovico take table sem še videl neke ob cesti v gorenjem Prekmurju), a sedanja pa še ni ničesar ukrenila. To bi gotovo dalo že precej drugo lice Prekmurju, ako bi se postavilo vsaj enake table s kazipoti in označbami kilometerskih razdalj. Tudi čez demarkacijsko linijo bi skoraj zašel, ako me ne bi ustavil financar, ki je stal na straži. Tudi tam ni nikake table, da je to že jugoslovanska zemlja, čeravno se na mažarski strani blišči velikanski napis »Magyarország«. Občinske table sem od Male Sobote naprej našel v vsaki občini drugačne, ali lesene, ali iz papirja, na nekaterih celo napis le s črnolom. Nekatere občine pa sploh nimajo napisov. V lendavskem okraju so občinske table res lepe, enotne, na pločevini in v narodnih barvah. Iste je, kakor sem izvedel, predsednik zveze županov g. Sever v Lendavi že leta 1919. dal napraviti enotno za cel okraj.

Na neki vili v Soboti se blišči napis »civilni komisar za Prekmurje«. Ker sem si predstavljal, da je to vsaj kak »generalni civilni komisar«, sem se primerno očedil prekmurjskega blata in potrkal na vrata tega urada. Sprejme me prijazno nek urad-

nik, ki mi pove, da je g. civilni komisar na komisiji. Oprostil sem se ter se v hotelu informiral, kako oblast ima tak »civilni ali generalni komisar«. Odgovorilo se mi je, da še toliko ne, kakor kak okrajni glavar in da brez dovoljenja vlade sploh ne sme ničesar ukreniti. Župani, kakor tudi ljudstvo mi ga je hvalilo kot sicer zelo dobre uradnike, ki se je vživel že v prekmurjske razmere. Samo pritožbe sem splošno slišal, da je ta naslov skrajno neumesten, ker baje pušča dvome, jeli Prekmurje sploh že naše ali se ne bo še kaj spremenilo. Tudi vojaška oblast smatra baje ta komisarijat kot vojni komandi podložnega. Zakaj se ne spremeni ta naslov v okr. glavarstvo, kakor je drugje v Sloveniji?

V Dolencih, fari blizu ogrske meje, so se mi pritoževali farani, da je njihov dušni pastir, eden najbolj narodnih prekmurjskih duhovnikov, že več kot eno leto na Ogrskem zaprt radi svojega jugoslovanskega prepričanja. Naša vlada je že opetovano zagotovila, da bo v najkrajšem času prišel zopet domov. Do danes se to še ni izpolnilo. Lahko si mislimo, kako mnenje so si ustvarili Prekmurci o avtoriteti naše vlade in tudi lahko si predstavljamo, da si sedaj vsak duhovnik v Prekmurju premisli, predno se narodno eksponira, ker istotako bi se lahko tudi drugim zgodilo, ki bi se preveč pokazali kot narodnjaki. In kdo je spet temu kriv? Kdo se je pobrigal, da bi se Prekmurje odtegnilo jurisdikciji škofa v Sombothelyu? Brez dvoma bi bila to dolžnost vlade, ki pa tega do sedaj še ni storila. Časa je bilo dovolj!

Zanimalo me je, kako so v Prekmurju sprejeli vest o prihodu Karla v Szombothely. Konstatiram moram, da je ogromna večina Prekmurcev o tem, da je Karel bil v Szombothelyu, izvedela šele potem, ko je bil Karel že zopet v svojem švicarskem azilu. Za Karla nisem našel ne enega navdušenega duhovnika, nisem slišal ne enega kmeta ali delavca, ki bi mi na moja vprašanja rekel, da si želi zopet kralja Karla. ko so pa »Novine« prinesle neko poročilo o Karlu, je to bilo že po njegovem odhodu in potem, ko so isto že vsi slovenski listi objavili. Vse drugo je pretirano in so gotovi brezvestni elementi s črnimi naklepi, da bi škodovali Slovenski ljudski stranki, kateri pripada 90 odstotkov Prekmurcev, to v tej obliki spravili v svet. Obtožujem tem potom vse te dopisne in liste, ki so se namenoma dali nafarbati, najgrše veleizdaje, ker ti članki bodo ob priliki prihoda razmejitvene komisije servirani od strani ogrskih delegatov kot nekako dejstvo v prilog Mažarov. Prepričan sem se, da so te notice bile izmišljene ter nosijo odgovornost za posledice takega lažnjivega poročanja le one črne duše, kateri pod krinko narodnosti in »državotvornosti« denuncirajo stranko, katera se je edina borila do sedaj, da je Prekmurje ob časih najhujšega pritiska ohranilo slovenski značaj, ter katere voditelja v Prekmurju gg. Klekl in Sever sta radi tega že pod prejšnjim režimom stala pod vislicami. Sramota, da iz takih podlih, najmanj neutemeljenih denunciacij poskušajo nekateri kovati svoj politični kapital. To je najnesramnejša protidržavna agitacija.

Na svojem daljnjem potovanju v Prekmurju sem videl in slišal še marsikaj. Opazil sem, da je tu ogromno nedostatkov. Agrarna reforma, ki je zašla popolnoma v demokratske vode, je povzročila velike razburjenosti. Najnovejša specialiteta so razni ruski generali in ruski knezi, ki prihajajo v Prekmurje na veleposestva kot pomočniki sekvestrov. Na nekem veleposestvu sem celo srečal nekega hrvaškega

literata, katerega so mi predstavili kot sekvestra. V Soboti in Lendavi je lenuharilo nad 40 državnih redarjev več kot poldrugo leto popolnoma po nepotrebnem. To je stalo milijoni, ki bi se bolj plodonosno naložili, ako bi se n. pr. dali za popravilo prekmurjskih šol, ki so po večini vsled vojaških zasedb bile močno poškodovane. Sedaj bodo baje te ljudi odstranili, ker so končno oblasti le sprevidele, da je brezmiselnost toliko redarjev vzdrževati v Prekmurju.

V Lendavi so me opozorili, da vojaška oblast, ne oziraje se na ugovore od strani civilnih oblasti, še vedno podpira in protežira najhujšega Mažara žida dr. Brünnerja, ki celo fungira kot polkovni zdravnik. To je gotovo nedostatek, za katerega je odgovorna vojaška oblast in pa naša vlada, ki, če tudi je o tem obveščena, ničesar ne ukrene.

Toliko za danes. Zabeležil sem si pa na potovanju še mnogo zanimivega, o čemer vam bom poročal v kratkem.

Politične novice.

+ Neresnične vesti o Jugoslovanskem klubu. Vladni demokratski listi razširjajo zadnji čas razne vesti, češ, da se »Jugoslovanski klub« približuje vladi in da ne ve, kako bi glasoval, za ali proti ustavi. Vladni tiskovni urad pa nastavlja opoziciji naravnost limanice, češ, da je vlada pripravljena vpoštevati nekatere želje protivladnih strank itd. — Vse to ni nič drugega kakor poskus varati javnost in spraviti opozicijo v slabo luč pred volivci. Enaki maneveri je napravila vlada ob priliki glasovanja o »Obznani«, ko je dala po nekaterih svojih listih poročati, da je »Jugoslovanski klub« glasoval za »Obznano«. Minister Pribičević je, ko so ga raditega prijeli, sam izdal, češ, demokratski listi so takrat res poročali neresnico, toda dobro je le bilo, ker vsaka taka reč se prime. — Vlada naj bo uverjena, da se njene laži ne bodo nobenega prijelo in da tako »Jugoslovanski klub« kakor njegovi volivci slejkoprej dobro vedo, kako bo klub glasoval.

+ Demokratski poraz v Mariboru. Demokratska stranka je v Mariboru s sigurnostjo pričakovala 16 odbornikov in je zato v svojih listih iz demokratske kandidatne liste navedla imena prvih 16 kandidatov. Starega in zaslužnega voditelja mariborskih demokratov g. dr. Rosino je postavila na deseto mesto. Demokratom se niti sanjalo ni, da bi mogli dobiti pri občinskih volitvah manj kot 15 odbornikov. Sedaj pa niti dr. Rosina ni izvoljen in demokratje hodijo po Mariboru povešenih glav. Se bolj kakor lasten poraz jih jezi, da je SLS v njihovi dosedanji domeni v tako kratkem času tako sijajno napredovala in dosegla v mestu Mariboru isto število občinskih odbornikov kakor demokratje.

+ Preizkušena metoda. Med najglasnejšimi samostojnimi razglašaji v »Unionu« pretekli četrtek je bil ravnatelj kmetijske šole na Grmu Vedernjak. Očividno si je hotel na tako glasen način pridobiti političnih zaslug, ki jih baš v tem času potrebuje. Morda je pa tudi mislil, da ima okoli sebe fante-vasovalce, radi katerih je prišel v disciplinarno preiskavo in da se jim mora revanžirati. Naj si bo tako ali tako, vsekako je g. ravnatelj zadel pravo metodo, da si pridobi zaslug, ki naj bi mu pomagale iz neprijetnega položaja.

+ Demokrati proti avtonomiji Ljubljane. V demokratskih krogih se z vsoto resnostjo trdi, da vlada ne bo potrdila izvolitve

XV.

Torej tista mašina, ke sa ja liberalci kakšnih šternajst dni pred vilitvam ulačil sm pa ke pu cest tam ukul »Jutruve« deže in iz no cesta tlačil, se jim topot ni nekej pusebne ubnesla. Tud rukumavharsk napadi liberalneh listu, pusebn tistga »Kacenjamra«, ke sam ub pundelkeh prleze na dan, na use kandidate za ubčinsk svet, ke nečja bt tku zarukan, de b z liberalcem ulekl, nisa topot zalegl. Iblančani, saj pu večin, sa se že tulk zbrihtal, de na use tu ne več na držja. Tista mašina, ke ja rab pek šraj pred Velika nučjo

in pred Bužičam, de z nu testu vala, kedr putice dela in ja da useli pred kašnm vilitvam liberalcem na razpulgajne, de b ž no luvil Iblančane, kukr luveja murostari cipe na limance, že preveč puznaja in se ji sam smeja. Sam duzdejšn podžupan dohtar Trilar ja ma še zmeri u velik čast in se ji useli, kedr ja spet zagleda na cest, udkrije in tku globok prklone, de skori iz nusam ub tla zadene, čeprou drgač ni negava navada, de b se kermu udkrou in udkravu, ampak gre tku pu ste, koker de b lener za frušteck dol pužeru.

No zdej pu vilitvah u ta mašina ta nar bl gvišn spet nazaj h šraje zbrenčala in tam čakala na Božič, al pa spet na kašne vilitve u mire in pokoje. Če uja pa liberalci kej h pamet pršli zavle teh šifderbaneh vilitu, pa ni za pričakvat; jest mislem, de uja zavle soje pulumije še bl zdvijal, kokr sa du zdej.

Sej sa dost naumen, če sa mislel, de jh u sam ta šrajuva mašina iz blata izulekla. Jest se sploh čudem, de je še tulk Iblančanu tku zarukaneh, de greja centralistem na lim, ke more vnder usak mejčken brihten člouk vedet, de je centralizem le za tiste guspude dobr, ke jih pušila centralna ulada na naše stroške u Pariz in London iz Sluvenu se norca delat in jh tku dobr plača, de lohka uzameja s saba na rajža tud soje gespe in jm pred udhodam kupja u Cel pr zlatari Kneze za stutaužent kronc zлата ketna iz bliščečem kamenčkem, de se bl puštrekata na rajž.

Use tu morma pa plačat mi. Ja, Buh dej že enkat pamet tud tistem Iblančanem, ke sa pr ta zadneh vilitvah pukazal, de ja še nimaja.

Sevede, če b mel liberalci že use tiste mašine za ceste škrufit in pumetat, ke sa jh pred vilitvam u ubčinskem svete ublubval, na razpulgajne, b se še na čudu Iblančanem, če b se ker teh dubrot pulaknovu in uddau soj glas liberalcem. De jh pa sam ena mašina za testu valat tku preslepi, in še tulk preslepi, m pa na gre u glava. Mašin za škrufit in pumetat pa mende na uma nekol videl u Iblan in mogli uma usak pred sojem pragam škrufit in pumetat, kokr du zdej, ke le tku u use pumeten.

Mi sma vedl, kam pes taca muli, ke sma zagledal tista mašina na cest pred »Jutruva« tiskarna in sma se sevede smejal; sam Gulob, tist ke gor na Glincah biks za čeu le pucat fabricira, je tku zakleu, de se je kar zablsikal ukul nega in use sorte imena je dajau liberalnem ubčinskem svetnkem, sam člouk ni nubenmu reku:

»Za kua m u pa zdej moja fabrika za biks? In tulk gnarja sam vajna uteknou! A se um iz biksam sam sebe pud nusam mazu, de um mou mestafe, al kua?« je reku. »Du zdej je še šla fabrika kokr se šika, ke sma gazil blat da kulena, če uja pa iz ta peklenska mašina use ceste pu Iblan tku pupeglal, na nubenga blata več in moja fabrika u prši na kant. Usega tega uja pa sam liberalci uržab in tu um mou za za-

hvala, ke sm se ud nekdej tku zajne pehou.

»Oh, prjatu, nekar tku na jamri. Sej ni tku hedu, kokr iz ta mašina vn vid.« sm ga začeu tulažt. »Ta mašina pusod pek šraj sam zavle vilitu vole liberalcem; prec pu vilitvah u pa zginja kokr kafra. Zavle te mašine se ni treba glave belt. Če na u kašne pusebne, čist neprčakvane nasreče, uš še zmeri iz soja fabrika dobre kšefte delu, dokler uja liberalci Iblana kumenederal.«

»Lub moj Zgaga, a s ti prepričan, de u res tku kukr prauš, al me češ sam putulažet, de b na scagu?« me je prašu Gulob iz Glinca in me prjeu za knof pr sukn.

»Le brez skrbi bod in nekar na scagi. Če pa že res misleš na usaka viža scagat, pa raj scagi nad liberalnem ublubam, pa uš bl ta prava pугuntu.«

»Ti na veš, Zgaga, kašn kamen se m je zdela udvalu od srca. Tku sm t pa hvaležen za toja tulažba, de t na morm puvdat. Kedr uš nucu kej biksa, kar pr men se ugla gor na Glincah, pa ga uš dubu pu globok znizán cen. Sam škattla pa biks t um rajtu, druh uš pa dubu use zastojn. Pa še učaseh uva kašn liter skp ruklna, če uš ti zajnga dau.«

»Buh t puloni! Sej vem, de ti nis umažan, če maš prou iz biksam za upraut. U že kerkat kašna prloznast nanesla, de uva pršla skp. Dons mam pa tulk za upraut, de na vem, ki se me prouzaprrou glava drži, zatu pa na zamer

ljublanskega župana, ampak bo postavila komisarija, ker hočejo demokrati za vsako ceno obdržati gospodarstvo na ljubljanskem magistratu. Slutijo namreč, da je njihovi samovladi na ljubljanskem magistratu odklenkalo in hočejo preprečiti natančen pogled v njihovo dosedanje gospodarstvo.

Rekonstrukcija slovenske pokrajinske vlade. Podpisan je ukaz, da se slovenska pokrajinska vlada izpopolni s sledečimi poverjeniki iz »Samostojne kmetijske stranke«: St. Dornikom kot podpredsednikom, Francem Demšarjem kot poverjenikom za kmetijstvo in V. Jamnikom kot poverjenikom za javna dela. »Slovenski Narod« pa poroča, da se bo baje imenoval še kot zastopnik radikalne stranke dr. Niko Zupanič, ki prevzame poverništvo za socialno politiko, g. Adolf Ribnikar pa prevzame notranje posle, Dr. Ravnihar kotane poverjenik za pravosodje, Dr. Skaberne je avanzira najbrž za pravega poverjenika resorta za uk in bogočastje, ki ga začasno vodi. — Kakor se vidi, je demokratsko-radikalna vlada ustvarila eno mesto več, tako da bo Slovenija imela razum predsednika še podpredsednika, še bolj imenitno pa je, da bo v pokrajinski vladi za Slovenijo odslej zastopan tudi predstavnik radikalne stranke, katere na Slovenskem sploh ni. Morebiti dobimo še muslimanskega poverjenika, da bo vladni blok v celoti zastopan. Poverjeniško mesto se bo zanj lahko dobilo, saj so davki zadosti visoki, da se morejo ustvariti nova mesta za vse, ki so potrebni.

Sodba o izidu občinskih volitev. »Jugoslavija« piše glede na izid občinskih volitev po mestih: »To pot se je ljudstvo malo oziralo na lepa gesla in lepe besede, ampak je sodilo le še po dejanjih in reči moramo, da prav konenito in brezobzirno. Nekak kriterij je tvoril sedanji režim. Kaj označuje današnji režim? Odgovor je precej kratak: 1. brezglavi birokratični centralizem, ki poraja doslej pri nas še nepoznano korupcijo v vsej javni upravi; 2. omejevanje političnih svoboščin ljudstva, ki bije v obraz vsakemu resnično demokratičnemu naziranju in 3. obvladovanje vsega javnega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja po nekaterih privilegiranih bankah, torej doslej pri nas še nepoznan bankokratski terorizem in absolutizem. Režim s temi znaki se je pri nas zadnje čase naravnost bohotno razpasel in ljudstvo je začelo instinktivno čutiti njegovo opasnost in nevarnost, kajti zavil je v hinavske narodne in »državotvorne« fraze. Nič čudnega tedaj, če se je ljudstvo uprlo tem političnim metodam in šlo proti njim v boj. Povzročiteljica in nositeljica tega režima in teh političnih metod je pa pri nas JDS, zato se je koncentriral ves srd in ves odpor ljudstva proti JDS, ki ne predstavlja razen par ducatov advokatov danes faktično nikogar, a si je uzurpirala vendarle vso oblast in vso moč, ki jo hoče vzdržati z nasiljem in s korupcijo. In s kakim uspehom? Če pogledamo na volilne rezultate, moramo reči, da z večjim, nego smo pričakovali sami. Breznačelni, na sami korupciji, terorizmu in obrabljenih predvojnih frazah temelječi JDSarski liberalizem je bil vržen ob tla v svojih osrčjih, tam kjer je dominiral doslej neomejeno, to je v naših mestih.«

Kako se demokrati tolažijo. Celjska »Nova doba« piše: »Demokratska stranka se je torej izkazala v mestih kot najmočnejša stranka in ji kot taki pripade važna naloga.« Protidemokratske stranke so dobile v mestih 8041 glasov, demokratska skupaj s »Samostojno« 3875. Po aritmetiki Adama Rieseja je torej demokratska stranka najslabša. Očividno velja v celjskih demokratskih krogih čisto drugačna matematika kakor sicer na zemeljskem planetu.

Žrtev demokratskega kapitalizma. Zadnje čase se liberalno časopisje, katerega sekundira zvesto »Napreje«, zaletava z raznimi nedostojnimi opazkami v gospo Katauer. Dolgo smo prezirali te napade, ker ugotovitev njene krivde za odpust še ni padla. Da posvetimo v to zadevo, podajamo sledeče podatke: V obrtno nadzorništvo so sprejemali navadne delavce za asistente nadzorništva. Pri sprejemu teh se je seveda oziralo v prvi vrsti na organizirano delavstvo. Po drugih deželah se uvaja sitem, da postavljajo kot pomočnike obrtnim nadzornikom zmožne delavce. Tudi pri nas se je poskusil ta sistem uvesti. Zato se je vzelo izmed delavstva enega socialista, izmed delavk pa tobačno delavko Uršulo Katauer, kar s stališča delavskega varstva pomeni velik napredek. Imenovana je bila v svoji službi dobra in vestna delavka. Ko je zapihala na vladi liberalni veter, začela se je za g. Katauer trnjeva pot. Liberalno časopisje jo je začelo na podlagi namenoma izmišljenih vesti napadati in smešiti. V uradu jo je pričel obrtni nadzornik na vse načine šikanirati. Dne 18. marca pa se ji nenadoma dostavi dekret, s katerim je bila razrešena službe. Liberalno časopisje z »Naprejem« vred je zagnalo glasen krik samega veselja nad tem činom. Toda veselje zaman. Katauer so spravili le v disciplinarno preiskavo, za

gospodo na Bleiweisovi cesti in v Virantovi hiši je bilo še premalo šikan. Kdor je v preiskavi, mora vleči še vedno del plače. Gospa Katauer dosedaj še niti vinarja ni dobila. Dolgujejo ji še okrog šeststo kron za potnino. Iz Belgrada je došel ukaz, da se ji mora plača nadalje izplačati, toda v Ljubljani noče o kakem ukazu nihče vedeti. Molčali smo dosedaj. Ta čin pa vpije po razjasnjenju. Iz strankarske zagrozenosti puste stradati žensko, ne meneč se niti za ukaze iz Belgrada. Temu škandalu bomo posvetili vso svojo pozornost.

Heinovi časi se vračajo. Pod tem naslovom smo poročali, da so dobropoljski žandari brez vsakršnega ukaza vdrl v hišo podžupana g. Pogorelca v Strugah in mu napravili 4 urno hišno preiskavo, mu odvzeli razne instrumente, zdravila in obveze in ga z nasajenimi bajoneti gnali z zborovališča na njegov dom. Orožniška brigada v Ljubljani je zadevo preiskala in nam poroča, da je bilo postopanje dobropoljskega orožništva po zakonu utemeljeno, češ, ker je imel g. Pogorelec med raznimi zdravili za prvo pomoč pri živinski boleznih brez oblastnega dovoljenja tudi strupe, da pa so mu druge zaplenjene reči vrnili.

Dnevne novice.

Somišljenike po deželi uljudno prosimo, da nam takoj telefonično (št. 50.) ali brzojavno sporoče natančen izid občinskih volitev.

Šmartno-Litija. V nedeljo dne 1. maja bo v Šmartnem ob 7. uri zjutraj v Domu in v Litiji po sv. maši ob desetih pri Borisku — političen šod SLS s poročilom o političnem položaju in o pomenu občinskih volitev. — Vabljeni vsi!

Politična izobrazba »Samostojne«. Kmet nam piše: Ko sem šel na dan volitev v »Kmetijsko družbo« okrog 3. ure popoldne mimo »Uniona«, sem že od daleč slišal velikansko vpitje in ropot. Radoveden, kaj se je zgodilo, sem stopil v dvorano, kjer sem imel kaj videti. Gneča ljudi je drla od vhoda dvorane proti odru in pri tem s pestmi in palicami obdelavala vsakogar, ki se jim ni umaknil. Na čelu te gneče so se valili mesar Fleischmann in gostilničar Makar iz Metlike in še par znanih trgovcev in gostilničarjev. Polica, ki je stal ob strani in opazoval, kako so ti razgrajali tolkli ljudi in jih suvali, mi je pojasnil, da so to »samostojni kmetje«, ki so prišli v dvorano izzivat moše »Kmetске Zveze«, ki so najeli dvorano in hoteli v njej zborovati. Med tem so se »samostojni kmetje« prerili do odra, pometali vse s stolov in jih sami zasedli. Na to pa je stopil na oder posl. Drofenik in pričel govoriti. Za njim je govoril še podpreds. Urek in par trgovcev. Na odru se je kaj urno obračal semintja tudi inž. Vedernjak. Govorili ali bolje rečeno kričali so ti ljudje in vsaka druga beseda je bila »far«. Zabavljali so tudi čez uradnike in se pri tem posluževali izrazov, ki se jih ne upam napisati. Nahujskana množica pa je dejansko napadla več gg. duhovnikov in ljudi, ki so se nad to brezprimerno surovostjo in podivjanostjo zgražali. Ljubljanska demokratska rezerva se je marljivo vdeleževala teh žalostnih izgrediv in hujskala »samostojne kmete, kačož jim« klerikalce«. Nekje v kotu je stal kandidat za poverjeniško mesto Jamnik in se zadovoljno smehljal, ko je opazoval izobraževalno delo svojih »kmetov«. Glavni stan te pretepaške vojske pa se je nahajal v točilnici. Tam je sedel ravnatelj Pirc in pošiljal navodila v dvorano. Poleg še omenjenih so se odlikovali še posl. Mermolja, trgovec Plavšak od Sv. Jurja ob Taboru, trgovec Korošec iz G. Radgone in več drugih takih kmetov. Razbijanje se je stopnjevalo in kričanje je bilo tako, da so se čuli le posamezni kriki: »Pobijmo farje« itd. Odšel sem, ker nisem mogel več gledati tega podivjanega nastopa »samostojnih« in pomiloval sem zaslepljeno in zapeljano ljudstvo. Na ulici pa sem srečal akademsko naobraznega pristaša SKS, ki mi je dejal: »Dobro smo jih vzgajili, kajti naša metoda uspeva. Čemu ljudem pridigovati o visokih rečeh in jih mučiti z izobrazbo? Naščuvati jih, pa imajo najboljši pristaše.« Obrnil sem se od njega in odšel.

Prošnja. Stohlna Vincenc. konferenca bo oskrbela nekaterim revnim otrokom potrebne obleke za sv. birmo, ker jim je starši ne morejo kupiti in bi drugače ne mogli k sv. birmi. Ker se je oglasilo preveč otrok, jih Vincencijeva konferenca sama ne more z vsem potrebnim oskrbeti, zato se obrača na vso javnost, da ji pomaga v ta namen s prispevki. Upamo, da se bo našlo dovolj usmiljenih src, ki bodo pomagali, da se tem otrokom omogoči sv. birmo. Prispevke sprejema »Stolna Vincencijeva konferenca«, Poljanski nasip 10 (Dobrodelnost).

SL Narodu v pomirjenje. Jaz obsojam pijanost in surovost povsod, najbolj pa v lastnem stanu. Vedno sem grajal napake v lastni stranki prej, potem šele v drugih. Ko bi le vsi na obeh straneh tako delali, potem bi bilo drugače! Tudi sem

rekel že večkrat in še rečem: Ko bi grajali nasprotni listi samo resnične naše napake, bi se mi ne, imeli nič pritoževati, morda bi dobri stvari še kaj koristili. Ko bi le tudi ne pretiravali in lagali! Preganjajmo torej napake in varujmo se jih sami tu in tam — na obeh straneh! — in mati Jugoslavija bo vesela! J. Kalan.

Glas iz Istre. Iz Istre nam pišejo: Naša inteligenca beži od nas. Res da so razmere žalostne, toda zakaj bi ne vztrajali na svojem mestu, ko vztrajajo drugi, katerim je stokrat težje nego marsikomu, ki tiči v Jugoslaviji. Fakt je, da je večina šol zaprta enostavno zato, ker ni učiteljev. V Juljski Benečiji služi mnogo slovenske inteligenca, ki je pristojna v Jugoslaviji; naši ljudje pa, ki so semkaj pristojni, služijo v Jugoslaviji. Kaj bi bilo, ako bi italijanska vlada nekega lepega dne odslavila vse, ki spadajo v SHS? Naš zapuščen narod bi ostal popolnoma brez voditeljev in učiteljev. Rečemo čisto odkrito, da mnogi Primorci v Jugoslaviji služijo zaradi boljših plač, udobnejšega življenja in gloriole mučenika, mi se pa res tuka mučimo brez šol in vsakršne organizacije. Če vam je res mar slovenski narod, vrnite se, zlasti učitelji, sicer vas bodo smatrali za vse prej nego rodoljube! — Istran.

Kaj vse nam prireda naše Orlice-dijakinje nocoj v Ljudskem domu? Zadnji nastop Šentpeterskih Orlic je pokazal, kako zna Ljubljana ceniti resno delo, ki ga vrše naše telovadkinje po telovadnicah. Nocoj se nam predstavijo najmlajše, naše dijakinje kot Orlice. Bogat in pester spored večera obeta obilo resnega užitka. Videli bomo to pot zopet marsikaj novega, kar priča o vedno novi in živi podjetnosti dijakinj tudi na polju telovadbe. Vaje z loparji, vaje z obroči, lastne krožkove vaje itd. bodo vsem prijateljem našega dijaštva nekaj povsem novega. Brez dvoma naimočneje bodo učinkovali rajalni plesi »pred žrtvenikom« in »metuljčki in rožice«.

Uradniške plače. Belgrajska »Politika« prinaša sklep vlade glede ureditve uradniških plač v starih in novih krajih. Sotrudnik »Politike« je dobil svoje informacije od finančnega ministra Kumanudija. Nova ureditev uradniških plač je bila sklenjena na predvčerajšnji seji ministrskega sveta ter obstoji v nastopnem: 1. Plače vseh uradnikov v novih krajih se pretvorijo v dinarje. Uradniki ostanejo tudi nadalje razvrščeni po razredih tako kakor dosedaj, vendar se pa vse številke, ki so bile dosedaj v kronah, izpremeje v enake dinarske vsote. Radi tega bodo v novih krajih nekateri uradniki, ki bodo imeli tudi po 8000, 9000 in 12.000 dinarjev letne plače, vendar pa je treba vedeti, da so to vedno brez izjeme samo uradniki izven rednega napredovanja, kakor n. pr. ban, vladni poverjeniki, banski svetniki itd. Drugače pa znašajo plače za navadne uradnike v novih krajih do 7000 dinarjev letno istotako kakor v Srbiji. Samo uradniki gotove vrste v novih krajih bodo imeli večjo plačo kakor pa uradniki iste vrste v Srbiji. To je n. pr. slučaj pri srezkih načelnikih. Te izjeme pa izvirajo edino iz tega, ker so uradniki te kategorije po starih avstrijskih zakonih uvrščeni v višje uradniške razrede, kakor to odgovarja činu, ki ga imajo v Srbiji. 2. Doklade uradnikov v novih krajih bodo od sedaj manjše nego v starih mejah Srbije. Zmanjšane so tudi v primeri z dokladi, ki so jih imeli dosedaj. Glede dokladov so uradniki razdeljeni v tri kategorije z ozirom na mesto službovanja. V prvi kategoriji (Zagreb, Sarajevo, Split, Ljubljana) bodo znašale doklade pri plačah do 7000 dinarjev z ozirom na visokost plače 15 do 17 dinarjev dnevno. V drugi kategoriji (v kateri je okoli 19 okrožnih mest, kakor n. pr. Osijek, Varaždin, Novi Sad, Mostar in vsa Dalmacija) bodo znašale doklade za vse plače 16 dinarjev dnevno. V tretji kategoriji se nahajajo vsa ostala mesta in znaša doklada 15 dinarjev dnevno. Družinski dodatki ostanejo isti kakor dosedaj namreč tri dinarje za osebo. Na doklado imajo pravico tudi otroci, in sicer, ako se ne šolajo, do 16. leta starosti, ako pa se šolajo, do 23. leta starosti. Bratom in sestram se doklade ukinejo. Razen tega se vse doklade v naravi odbijejo od dnevnice. Draginske doklade uradnikov v Srbiji s euvede z novo uredbo. Za izvršitev teh poslov so določeni ministri za finance, za pravosodje in za vere. Ti trije ministri imajo izdelati to uredbo čimprej in jo predložiti ministrskemu svetu v odobritev. V vsakem slučaju pa ima nova ureditev plač veljavo od 1. maja t. l.

Najdeno truplo umorjenega dekleta. — Ko je 27. aprila delal posetnikov sin Miha Garbaj v gozdu in rahljal zemljo, je zagledal moleti iz zemlje — človeško nogo. Kopal je dalje in izkopal plitko zakopano žensko truplo. Svojo žalostno najdbo je precej naznanil orožnikom, kateri so ugotovili, da je najdeno mrtvo truplo Marije Šmekar iz Sv. Pavla pri Malem Lipoglavu, katero pogrešajo že od oktobra l. 1919. Dekle je moralo biti umorjeno; morilec je skopal dekletu plitev grob, pokril mrliča z zemljo, z listjem in z vejami. Državno pravdnštvo v Ljubljani je vse potrebno ukrenilo, da se izsledi morilec nesrečne Marije Šmekarjeve.

Ukraden konj. V noči 27. t. m. je bil ukraden iz hleva v Bitnji vasi, ob. Trebelno, Franciški Seban konj belo-temne barve z opremo. Kdor bi prišel tatvini na sled, se prosi, da takoj naznani orožniški postaji.

Spominjajte se »Slovenske Straže«!

Ljubllanske novice.

Kje dobim vstopnice k nocojšnji akademiji v Ljudskem domu? V prodajalni Katol. tisk. društva (H. Ničman) v Kopitarjevi ulici danes ves dan, od 18. ure naprej pa v Ljudskem domu. Hitite! Prevelik naval pri večerni blagajni rodi le sitnosti in slabo voljo na obeh straneh.

Francišek Asiški in umetnost. Muzejski ravnatelj prof. dr. Jos. Mantuani bo v nedeljo, dne 1. maja, nadaljeval in končal svoje globoko zasnovano predavanje o vplivu asiškega ubožca na umetnost. Ker je tako predavanje pač nekaj izrednega, je pričakovati, da se ga katoliška inteligenca udeleži v obilnem številu, zlasti vsi tisti, katerim smo dostavili vabila-vstopnice. — Predavanje se vrši, kakor rečeno, v nedeljo, dne 1. maja, v muzejski predavalnici ob 8. uri zvečer. Vhod z Bleiweisove ceste.

Organizacija javnih nameščenecv SLS ima nocoj ob 8. uri sestanek v navadnih prostorih. Sestanka naj se udeleže po možnosti vsi člani.

Javno predavanje se vrši na tehniški srednji šoli v Ljubljani, soba št. 10, v I. nadst., dne 1. maja 1921 ob pol 11. dop. kot zaključek folkloristiške razstave. Predaval bo prof. Volavšek: »O razvoju ljudske umetnosti in njeni praktični uporabi v moderni umetni obrti in v stavbarstvu.« Vstop prost.

Kolo jugoslov. sester ima svojo izredno odborovo sejo v ponedeljek, 2. maja ob 5. uri popoldne v risalnici Mladike. Na dnevnem redu je poročilo naših sester o posetu »Kola srpskih sestara« v Belgradu. Članice, ki se zanimajo za stvar, pridite!

Muzej. S 1. majem se otvori muzej ob nedeljah od 10. do 12. za splošni brezplačni poset.

Sodnik tožil predsednika okrožnega sodišča zaradi žaljenja časti. Predsednik okrožnega sodišča v Celju g. dr. Kotnik je v uradnem listu pogrjal predstojnika nekega okrajnega sodišča, ker da ne gre spisov nazaj dati. Ker je smatral dotični sodnik opazko za skrajno sramotilno, je vložil proti g. dr. Kotniku tožbo zaradi razžaljenja časti. Višje deželno sodišče v Ljubljani je nakazalo zadevo v presojo okrajnemu sodišču v Ljubljani, katero je predsednik okrožnega sodišča v Celju oprostilo, navajajoč v razlogih, da akt, v katerem se je postopanje pogrjal, ni bil pristopen drugemu, kakor prizadetemu predstojniku dotičnega okrajnega sodišča v področju okrožnega sodišča v Celju.

Žeparji na delu. Mlekarju Matiji Pevcu je bila ukradena iz suknjiča denarnica, v kateri je bilo 540 kron denarja.

Okradena postreščkinja. Postreščkinji Ani Bregar na Bleiweisovi cesti 20 je bilo iz njenega stanovanja ukradeno 1100 kron.

Izgubila je v električni železnici dne 26. t. m. ob 9. zvečer Rugelj Jerica malo usnjato denarnico z manjšo vsoto denarja. Pošten najditelj naj jo blagovoli oddati pri skladiščniku Gospodarske zveze, Dunajska cesta 29. Po poizvedbi, je dotični gospod znan sprevodniku cestne železnice.

Cerkveni vestnik.

Marijinim kongregacijam ljubljanskim v vednost. Ker je 1. maja delavski šod na Šmarni gori, in je med delavstvom tudi dokaj kongreganistov, zato skupni šod kongregacij ne bo to nedeljo, ampak binkoštno nedeljo ob pol 6. uri zvečer, ko se bo blagoslovljala skupna zastava (in ne na binkoštni ponedeljek, kakor naznanja »Bogoljub«, ker je prišla vmes zopet nova ovira)

Dijaški vestnik.

Orlice-dijakinje prirede nocoj ob 20. uri v Ljudskem domu telovadno akademijo, združeno z družabnim večerom. Bogat spored obeta zapustiti pri vseh prijateljskih naših Orlic-dijakinj najlepši vtis. Iskreno vabim vse prijatelje našega dijaštva, da se tega večera udeležijo v najobilnejšem številu. — Ivo Peršuh, predsednik S. D. Z.

Orlovski vestnik.

Orlovski tabor na Šmarni gori. Ker se nam obeta za nedeljo »kisló« vreme, opozarjamo poplašence, naj jih to ne plaši Tabor bo na Vnebohod samo, ako bo zjutraj deževalo. Orli v krogih naj za vsak slučaj vzamejo seboj pelerine. Odhod je ob pol 8. uri s postaje Vižmarje. Sv. maša na Gori bo ob 9. uri. Prihod v Tacen okrog pol ene. Ker je dečlo izredno veliko prijav in se je bati, da bi se kosilo zakasnilo, bo za one, ki kosila niso naročili, pripravljeno okrepljeno tudi v drugih bližnjih gostilnah. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. V slučaju trajnega dežja, odpade samo telovadba, vse druge točke se bodo lahko izvajale v primer-nih prostorih. Pri veselici sodeluje iz posebne prijaznosti tudi vrli taboraški zbor iz Smled-nika. 1. maja vsi na Šmarni goro in v Tacen!

Ježica. Telovadni odsek Orel in orliški krožek priredita dne 22. maja javno telovadbo. Ta telovadba naj povzdigne orlovski ugled do one višine, ki ga po pravici zasluži. Dobri in zavedni Posavci naj spoznajo važno in težko nalogo, ki jo vrši Orel s tem, da zbira mladino pod svoje peroti, jo varuje, da ne zaide na pogubna pota ter jo dobrohoten povzdiga nad vsakdanjost. Spozna naj ljudstvo, da ni Orel navadna fantovska družba, ampak nujno potreben in važen izobraževalni faktor, ki ga naj vsakdo po možnosti podpira in ščiti. Nasprotniki poznajo njegov pomen; tem tudi tedaj neustrašno pokažemo, kar smo si z vztrajno telovadbo pridobili v orlovski telovadnici. Pa ne samo mi; kajti naša četa je mala, če tudi trdna! — Vabimo vas vse, bratje in sestre ter prijatelje orlovstva v okolici ter kličemo: Na svidenje 22. maja na prijazni Ježici! — Bog živ!

Prosveta.

pr Brez vere. Devet govorov o neveri. V stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani govoril dr. Mihael Opekca, stolni kanonik in učitelj homiletične na vseučilišču v Ljubljani. Str. 80. V Ljubljani 1921. Založilo K. T. D. H. Načman. Natisnila Jugoslovanska tiskarna. Cena 15 kron, po pošti 16 kron. — Zanimanje javnosti za t. knjižico kaže dejstvo, da se je taiste dozdaj prodalo do 3900 izvodov. Zadnji »Duhovni pastir (XXXVIII. 1. zv.) piše o knjižici: ... Mnogo jih je, ki izgube Boga, ki so krivi smrti svoje duše, ker ne poslušajo božje besede... Zlasti takim je hotel pomagati pistol, ki je izdal svoje govore... Apostolsko delo bo storil, kdor bo skrbel, da dr. M. Opekca knjiga pride zlasti onim v roko, ki jo najbolj potrebujejo. Imela bo — tako zagotovo upamo — velik uspeh. Dr. M. Opekca predvsem jasno in prepričevalno razloži vse resnice, obenem pa skribo, da porabi vse govorniške pripomočke, »ut veritas placeat« (da resnica dopade), zlasti pa »ut veritas moveat« (ad resnicam gane). Te prednosti govornikove smo občudovali... Iz srca se veselimo napredka, ki ga je postala deležna naša homiletična književnost po dr. M. Opekovi govorih. — Kdor si želi knjižico še nabaviti, naj pohiti! Napredaj je v Prodajni K. T. D. H. Načman ter v Jugoslovanski knjižnici.

pr Šubić doma. Pred kratkim se je vršila v Pragi dražba zapuščine kiparja Mandra. Na dražbi so bile tudi štiri slike našega Šubića. Tri je izdrazil predsednik naše Narodne galerije Iv. Zorman, a je upati, da pride tudi četrti v slovensko last. Narodna galerija je s temi deli mnogo pridobila.

pr Glasbena Matica v Ljubljani. Pri natančni reviziji arhiva se je našlo mnogo potrdil od posameznih društev in glasbenikov sprejetih in še ne vrnjenih skladb. Vsa društva in glasbeniki, ki so si za časa vojne in po preobratu z in brez potrdil obdržali notni material, ki spada kot lastnina Glasbene Matice v Ljubljani, se naprošajo, da taistega najkasneje do konca meseca maja t. l. vrnejo arhivarju, ki je na razpolago vsak ponedeljek, sredo in četrtek od 5. do 7. ure pop. v sobi št. 2, poslopje Glasbene Matice, Večova ul. 7. Zopetna izposoditev je mogoča le proti novemu potrdilu. (K)

pr Slikarska šola »Probude«. Vsi, ki so se javili za obisk slikarske šole, se snidejo v svrhu natančneše informacije v ponedeljek, dne 2. maja t. l. ob pol 19. zvečer na teh. srednji šoli, soba št. 5.

Najnovejša poročila.

REGENT ALEKSANDER.

Belgrad, 29. aprila. (Izv.) Regent Aleksander je odpotoval na velikoonočne praznike v Karlovce.

PROSLAVA ZRINJSKEGA IN FRANKOPANA.

Zagreb, 29. aprila. (Izv.) Za jutrišnjo proslavo spominskega dne Zrinjskega in Frankopana se vrše v mestu velike priprave. Vse mesto je okrašeno z zastavami. Od 9. dopoldne se vrši po mestu obhod, pri katerem bodo sodelovale korporacije. Ob 10. bo v stolnici maša zadušnica, ki se je udeležijo zastopniki oblasti ter vseh društev.

IZMENJAVA NOVČANIC V DALMACIJI.

Belgrad, 29. aprila. (Izv.) Posl. dr. Duličić je vložil vprašanje na finančnega ministra radi izmenjave novčanic v evakuiranem ozemlju Dalmacije, ker se vrši na škodo prebivalstva.

KAZNOVANE BANKE.

Belgrad, 29. aprila. (Izv.) Na podlagi uredbe o prometu z devizami in valutami je kaznovanih več bank radi nedovoljenega trgovanja z devizami in valutami na globlo po 100.000 dinarjev.

ZAGREBSKE LICEJKE V PRAGI.

LDU Belgrad, 29. aprila. Presbiro poročila iz Prage: V Prago so dospeli zagrebske licejke. Dasi tudi je vlak imel štiriurno zamudo, so jih pričakovale številne njihove češke tovarišice ter zastopniki raznih oblastev in društev. V malem salonu Wilsonovega kolodvora jih je v imenu češko-jugoslovanske lige pozdravil urednik Vavrinek, v imenu šolskega ministrstva prof. Inderka, v imenu jugoslovanskega poslanstva g. Vebele, v imenu osrednjega društva češkoslovaških profesorjev g. Oliva, v imenu meštanske besede dr. Furi, v imenu osrednjega društva čeških žen pisateljica gospa Hovorkova, v imenu jugoslovanske komisije pa dr. Prochaska. Odgovorila je gospa prof. Tkaličeva. Naše licejke so spričo pristranskega sprejema zelo navdušene.

USTAVLJENA EVAKUACIJA DALMACIJE.

Lugano, 29. aprila. (Izv.) Predaja okupiranega ozemlja v Dalmaciji in dalmatinskih otokov Jugoslaviji se je na odredbo italijanske vlade radi raznih nesoglasij z belgrajsko vlado nenadoma prekinila.

HLINKA PRI MASARYKU.

Praga, 29. aprila. (Izvirno) Poslanec Hlinka je bil sprejet v avdienci pri predsedniku Masaryku. V političnih krogih pripisujejo tej avdijenci precejšen pomen, ker vidijo v njej znak konsolidacije slovaške strankarske politike.

MAŽARSKI FINANČNI MINISTER V PARIZU.

Budimpešta, 29. aprila. (Izv.) Finančni minister bo v kratkem potoval v Pariz, da se bo pogajal s francoskimi finančnimi

krogi radi rešitve raznih gospodarskih vprašanj na Mažarskem, med drugim tudi osnovanja mažarske banke za izdajanje bankovcev s pomočjo francoskega kapitala.

OSEM MILIJARD VOJNEGA POSOJILA NA MAŽARSKEM.

Budimpešta, 29. aprila. (Izv.) Pri popisovanju obveznic vojnih posojil se je izkazalo, da je teh obveznic na Mažarskem za 8 milijard.

KAZENSKA OVADBA PROTI GROFU KAROLYJU.

Budimpešta, 29. aprila. (Izv.) Proti grofu Mihaelu Karolyju je vložena kazenska ovadba, češ da je svojčas odnesel iz Mažarske 4 milijone državnega denarja in ga naložil v inozemstvu. Mažarska vlada namerava zahtevati izročitev grofa Karolyja od države, v kateri sedaj prebiva. (Kakor znano, živi sedaj grof Karoly po izgonu iz Italije v Jugoslaviji).

TRGOVINSKA POGODBA MED ČEŠKO IN AVSTRIJO.

Dunaj, 29. aprila. (Izv.) Trgovinska pogodba med Češkoslovaško in Avstrijo bo v kratkem podpisana.

SLABA GARANCIJA.

LDU Belgrad, 29. aprila. (ZNU.) Iz krogov blizu vlade se doznava, da obstoja želja, da bi se ustava sprejela čimprej, eventualno do konca maja, ker zahtevajo to državni interesi. Finančni minister stoji pred važnimi ukrepi, da bi se državni dohodki čimprej povišali in da se sprejme večje posojilo bodisi v državi, bodisi v inozemstvu. To bi se doseglo laže, ako bi država imela ustavo, ki bi bila najboljša garancija za njeno konsolidiranost in moč.

STRAHOVLADA NA REKI.

LDU Bakar, 29. aprila. (ZNU) Semkaj je z Reke prišel g. Zenelli, ki se je moral umakniti vsled terorja fašistov. Na Reki vlada sedaj splošno popolna anarhija ter si nihče ne upa na ulice, ker fašisti streljajo na vsakogar, ki ga smatrajo za sumljivega. Alpinisti ne morejo vpostaviti reda, tem manj, ker so se začeli celo družiti z fašisti. Na Reki vlada generalna stavka, ki bo trajala tako dolgo, dokler se fašisti in karabinjerji ne umaknejo z Reke. Zelenica, pošta in brzojav ne delujejo. Po vsej okupirani Istri je izbruhnila splošna stavka, in sicer po izjavah socialistov v znak protesta proti nasilstvu na Reki. S Zanellijem je prišel v Bakar tudi njegov direktorij Lengyel, inž. Peteani in dr. Blasich.

LLOYD GEORGE O NEMŠKIH PREDLOGIH.

LDU London, 28. aprila. (Reuter.) V poslanski zbornici je izjavil Lloyd George na neko vprašanje: Glede nemških predlogov še nisem bil uradno obveščen, da jih je nemška vlada izročila Zedinjenim državam. Te predloge poznam le iz listov. Obžalujem, da so nezadovoljivi. Želel bi, da bi mi bilo mogoče reči, da so izpremenili položaj. Sedaj jih proučujemo v Londonu zbrani finančni strokovnjaki. Bojim se pa, da vlada splošno mnenje, da so ti predlogi nezadovoljivi. Dalje je Lloyd George opozarjal, da se bosta zbornici pred zasedbo nemškega ozemlja o tem izrazili in da bo vrhovni svet še pred ponedeljkom ali torkom izrekel svoj sklep. Lord Robert Cecil je vprašal, ali se more iz tega povzeti, da se država pred posvetovanjem spodnje zbornice zaplete v kako akcijo. Lloyd George je odgovoril: Ako predlogi niso zadovoljivi, bi bili v toliko obvezani, podvesti akcijo, v kolikor gre tu za zapadno vestfalske premožavnike. Državni kancelar Chamberlain je omenil, da bo spodnja zbornica v četrtek razpravljala o vprašanju novih akcij proti Nemčiji. Kenworthy mu je odvrnil, da se čudi, kako se more vršiti v poslanski zbornici posvetovanje šele v četrtek, ko je Francija izjavila, da začne s svojim pohodom v nedeljo. Chamberlain mu je odgovoril, da ne morejo nikaka pogajanja v spodnji zbornici vplivati na akcijo francoske vlade, ki je prepuščena njenemu lastnemu preudarku.

FRANCIJA ZASEDE RUHRSKO OZEMLJE.

LDU Pariz, 29. aprila. (DunKU) — »Echo de Paris« poroča iz Newyorka: Listi zadnje dni v reparacijskem vprašanju, morajo smatrati pogajanja kot končana in da bo Francija zasedla Poruhrje.

LDU Pariz, 29. aprila. (Wolf.) Kakor javlja »Chicago Tribune«, je reparacijska komisija ugotovila, da se sankcije ne morejo uporabiti proti Nemčiji, če bi do dne 1. maja ne plačala 20 milijard zlatih mark. Po besedilu pogodbe se bodo za zaostali dolg v zmislu § 235 zahtevali samo boni, ki nosijo obresti. Reparacijska komisija je to ugotovila navzlic velikemu uporu francoske delegacije. List ugotavlja, da je tudi britanskemu in italijanskemu pritisku pripisovati, da je reparacijska komisija skupni dolg določila na 132 milijard zlatih mark, ne pa na 190 milijard zlatih mark, kakor je bilo predlagano.

ANGLEŠKI LISTI O NEMČIJI.

LDU London, 29. aprila. (Wolf.) Diplomatski sodrudi list »Daily Telegraph« piše: Rešitev za Nemčijo je le v tem, da k trišnji seji vrhovnega sveta pošlje neposredno v London nove, odkritosrčne in sprejemljive ponudbe kot pojasnilo in popolnitev v Washingtonu predloženih predlogov. »Daily Telegraph« javlja iz Newyorka: V Ameriki se misli, da se bo Hughesu posrečilo, vplivati na Nemčijo, da bo svoje reparacijske ponudbe izpremenila v zmislu, ki bo zadovoljil zaveznike.

ZADNJI ULTIMAT NEMČIJI.

LDU Berlin, 29. aprila. (DunKU) »Vorwärts« poroča iz Pariza: Iz Londona doznava listi, da bo Lloyd George poslal Nemčiji 24uren ultimatum, da predloži nove zadovoljive predloge.

MAŽARSKA VLADA PROTI PRIKLOPITVI ZAPADNE OGRSKE AVSTRIJE.

LDU Budimpešta, 29. aprila. Mažarski korespondenčni urad javlja: Po poročilih listov se pripravlja mažarska vlada, siloma preprečiti priklopitev zapadne Ogrske k Avstriji s pomočjo nahujskanega prebivalstva. S pristojne strani doznavamo, da so te vesti brez podlage. Od kompetentne strani že večkrat poudarjano stališče Mažarske v tem vprašanju temelji na naziranju, da se mora ta zadeva urediti v prijateljskem sporazumu z Avstrijo.

HARDING ZA TRAJEN MIR.

LDU London, 29. aprila. (Wolf.) Iz Old Point Comforta (Virginija) se javlja od večera: Predsednik Harding je s svoje predsedniške jahte imel pregled atlantskega brodomstva. Potem je z vojne ladje »Pennsylvania« imel kratek nagovor na mostvo. Izjavil je, da se nada, da se nikdar več v resnem položaju ne bo izdalo povelje, da bi ladje streljale. Ako bi bile vse vlade tako kakor vlada Zedinjenih držav, potem bi vladal trajen mir. Amerika ne mara nobenih ozemelj in nobenih tributov, Amerika hoče samo to, kar ji po pravici pristoji.

ODNOŠAJI MED ČEHI IN MAŽARI.

LDU Budimpešta, 29. aprila. (MKU) Dopolnilno k poročilu, da se je ministrski predsednik grof Stefan Bethlen v nekom klubu izrazil o vpostavitvi pogajanj s češkoslovaško republiko, priobčujejo sedaj časopisi, da je ministrski predsednik s svojo izjavo cikal na vest, ki govori o nekaki pripravljenosti češkoslovaške vlade, da se ta pogajanja vpostavi. V kolikor bi češka vlada to svojo namero izrazila, bi bila mažarska vlada pripravljena, pogajati se o gospodarskih vprašanjih, kakor tudi o narodnih manjšinah.

RUDARSKA STAVKA NA ANGLEŠKEM.

LDU London, 28. aprila. (Reuter) Rudarji so odklonili predlog vlade.

VPRAŠANJE IRSKE.

LDU London, 29. aprila. (Reuter.) Pri debati v poslanski zbornici, ki se je tikala dopolnilnih kreditov za Irsko, so razni govorniki vložili ponovne pritožbe proti vladnim četam. Ministrski predsednik Lloyd George je izjavil: Angleži ne morejo pustiti popolne neodvisnosti Irske. Vlada ne bo kapitulirala, zakaj v parlamentu sprejeti homerule dovoljuje itak obširno samoupravo.

PROTI BOLJŠEVIKOM.

LDU Pariz, 29. aprila. (Brezlično.) Ataman Semenov je prejel iz vseh krajev Sibirijske pozive, naj se postavi na čelo skupnega gibanja proti tiranstvu boljševikov.

Gospodarstvo.

KOVINE NA SVETOVNEM TRGU.

Baker. Produkcija bakra v Ameriki se je med vojno silno dvignila. Toda vsled omejitve uporabe na svetovnem trgu je sedaj znatno padla. Da vzdrži ceno bakru vsaj na 12.75 centov, je sklenil ameriški koncern Smetling & Refining Co. in pa Amalgamated Copper Co. omejiti obrat. Amerikanske zaloge bakra cenijo na 150 milijonov funtov šterlingov. Da je cena bakru zadnje čase tako padla, je poleg povišanja produkcije kriv visok kurz dolarja tako da ne more ameriški producent uspešno konkurirati na svetovnem trgu. V Ameriki, ki je proizvajala leta 1913 55 odstotkov vsega bakra, ki je prišel na svetovni trg, je od leta 1917, ko je znašala cena bakru 35 centov, padla leta 1920 cena na 12 centov, letos pa se ponuja baker po 12.75 centov in še nižje. — Na Angleškem je bila cena elektrolitu ob začetku vojne 57 funt šterlingov, leta 1919 se je dvignila na 160 funtov šterlingov, zadnje dni pa je padla na 73 funtov šterlingov. Vsled štrajka vlada sedaj v angleški trgovini zastoja. — V Nemčiji se plačuje za 100 kg elektrolita povprečno 1800 mark, 11. aprila tega leta je notiral 1785 mark.

Cink. V Ameriki notira cink 4.67 centov. V Londonu 25—26 in pol funtov šterlingov. Medtem, ko je v Londonu leta 1915 notiral cink 15 funtov šterlingov, je padel letos na predvojno ceno.

Cin. Cin je notiral še leta 1920 400 funtov šterlingov, začetkom leta 1921 210 funtov šterlingov, sedaj pa notira 152.50 funtov šterlingov. V Ameriki notira približno 29 centov.

Svinec. Cena svincu je padla ob začetku leta 1921 do danes od 600 na 500 mark. V Združenih državah je znašala produkcija svinca leta 1920 83.000 ton, torej 40.000 ton več, kakor leta 1919. Cena svincu se je v Ameriki in na Angleškem nekoliko dvignila. Sedaj notira svinec v Londonu 20.50 funtov šterlingov.

Aluminijum. Aluminijum notira v Londonu 150 funtov šterlingov, v Nemčiji 2600 mark.

Antimon. Cena antimonu je v Londonu 40 funtov šterlingov.

Živo srebro. V Londonu notira živo srebro 12.50 funtov šterlingov.

Nikel. Cena niklju v Londonu je 200 funtov šterlingov.

BORZA.

Dunaj, 29. aprila. (Izv.) Zagreb 459.20 do 463.25 (454.50—458.50), Berlin 1012 do 1018 (1027—1033), Budimpešta 272—274 (257.75—259.75), Milan 3220.50—3222.50 (3192.50—3202.50), Praga 895.50—901.50 (900—906), Newyork 666—670 (659—666), Pariz 5060—5100 (4902.50—5032.50), Curih 11.650—11700 (11537.50—11587.50). (V oklepajih kurzi prejšnjega dne).

g Zadržna Gospodarska banka d. d. v Ljubljani je imela v četrtek, dne 28. t. m. na verandi hotela »Union« svoj obični zbor. Hranilne vloge znašajo 101.502.214.10 kron, celokupen promet 834.781.322.86 K. Dividenda znaša 10 odstotkov ali polletno na delnico 20 K. — Določeni so novi pogoji za subskripcijo, ki se razpiše še maja meseca in sicer na ta način, da se zviša delniški kapital od 8 na 24 milijonov s tem, da imajo stari delničarji pravico podpisati na eno staro delnico dve novi po kurzu 520 tel quel. — Natančnejša poročila priobčimo jutri.

g Naknadno žigosanje obveznic vojnih in predvojnih posojil. Finančni minister je odredil z odlokom od 26. aprila t. l.: 1. Da se prošnje za naknadno žigosanje obveznic vojnih in predvojnih posojil bivše avstro-ogrske monarhije morejo obravnavati, ako so bile do vstetega 31. maja t. l. vložene pri kakem državnem uradu. Kasneje vložene prošnje se ne bodo vpoštevale, ker se rok ne bo več podaljšal. 2. Prošnjam je treba priložiti tudi obveznice, za katere se zahteva naknadno žigosanje. 3. Prošnje je treba vložiti pri delegacijah ministrstva za finance v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu, oblastni finančni direkciji v Novem Sadu, v Srbiji in Črni gori pa pri generalni direkciji državnih davkov.

g Izložbena okna. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22 ima v svojih lokalih lepa izložbena okna, v katera bi vzel v razstavo od obrtnikov razne izdelke. Ako želi kateri obrtnikov razstaviti v teh oknih svoje izdelke, naj se obrne ustmeno ali pisмено na navedeni naslov, kjer bo prejel podrobnejše informacije.

g Znižanje carine na bombaževo tkanino v Češkoslovaški. — Češkoslovaška je znižala od 1. aprila dalje izvozno carino na bombaževе izdelke.

g Rumunija je odpovedala trgsko pogodbo. Rumunija je odpovedala trgsko pogodbo, sklenjeno med Srbijo in Rumunijo dne 23. decembra 1906.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. diferena v C	Nebo, vetrovi	Padašina v mm
28. 4. 21 h	735	13.3	1	obl.	—
29. 4. 7 h	735.3	5	0.8	megla	0.8
29. 4. 14 h	733.5	12	1	obl.	—

Samostojen uradnik specialista v gozdarstvu, spodar, zadevah, (točasno oskrbnik v CSR), izobren ekonom in mlekcar, pa tudi v mlinarski in lesni stroki, več konzervir. in sušenja sadja, knjigovod. in bilance, rodod. Čeh popolnoma zmožen češčine in nemščine, deloma pa tudi laščine in slovenščine, star 36 let, krepak, energičen, išče primernega mesta v SHS. Ponudbe pod »Izboren strokovnjak 1461« na upravo lista.

Kuharica, dobro izveščana posebno v pripravi močnatih jedil, išče proti dobri plači prvovrsten hotel v nekem kopališču na otoku Krku. Istotam se sprejme **Sobarica** pod zelo tudi starejša ugodnimi pogoji. Prijave sprejema do 5. maja uprava Slovenca pod št. 1514.

Proda se **dvonadstropna hiša** na prostem kraju sredi Ljubljane. V njej je upeljana gostilna in je lokal primeren za trgovino. Naslov pove upravnistvo Slovenca pod št. 1520.

Proda se gostilna z veliko dvorano in vrtom z električno rasvetlilavo primerno za obrtnika ob državnih cesti blizu žel. postaje. — Reflektantje naj se zgledajo v St. Vidu Ljubljano nad pri Cebav.

KLAVIRJI NA OBROKE
harmoniji, violine in vse glasbene potreščine. Strane na debelo in drobno.

Alfonz Breznik,
bivši učitelj Glasbene Matice,
Kongresni trg št. 15, Ljubljana.

Pension Grinovec v najlepši legi na Gorenjskem se priporoča cenj. gostom in turistom. Nizke cene, najboljša oskrba. Po naročilu čaka voz na kolodvoru v Kranju. — Naslov: Upravništvo graščine Predvor, pošta Tupalice.

Vajenca za kovaško obrt sprejme takoj, 14 do 16 let starega, **Franc Vrhovec**, Bohoričeva ulica št. 6, Ljubljana.

Mapec, zanesljiv, vaje konj se sprejme takoj proti dobremu plačilu. **Jos. Reich**, tovarnar Ljubljana. Poljanski nasip.

Luksus čevlje fine, lahke, damske strokovno delo, izdeluje točno po meri **Karol Florjančič**, čevlj. mojster Mostni dom. Sprejem tudi vsa v svoja stroko spadajoča popravila domačega in tovarniškega izdelka po nizkih cenah.

Sezonska razprodaja ženskih slamnikov, nakite, niti od 150 kron cvetlice, nakit pri modistki **Ivni Schiller**, Kongresni trg 6.

Hiša z gostilno in mešano trgovino je v industrijskem kraju Jugoslavije naprodaj. Več pove g. **Mihail Markovc**, Poljanska cesta št. 85, Ljubljana. 1243

Enonadstropna hiša

št. 88 na Glavnem trgu v Krškem v dobrem stanju za vsako trgovino ali obrt pripravna, se prodaja. K hiši spada veliko skladišče, vrt, njive, pašnik, kamnolom in svet za vinograd. — Resni kupci naj se obrnejo na g. **E. Malaverh**, Ljubljana, Gosposvetska c. 4/III.

Družabnika ali koncipijenta

(s substitucijsko pravico) v svrhu posnejše družbe, tudi emer. sodnika, pod ugodnimi pogoji sprejme odvetnik v Ljubljani, Naslov v upravi pod št. 1541.

TOVORNI AVTOMOBIL

in priklopni voz se kupi. Ponudbe z navedbo cene na upravništvo pod Tovorni avto 1557.

Pravkar došli novi

pisalni stroji

(Omega). Dobe se pri IMPEX-U, Ljubljana, Krekov trg 10.

MADONE

kipe v velikosti 15/34 cm, krasno umet. delo v imitaciji bronzne razposilja proti povzetju K. 380.— založništvo M. Tičar, Ljubljana. Na željo se pošlje tudi fotografski posnetek. Komisijsko prodajo istih je prevzela tudi trgovka **H. Ničman**, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Več smrek

se bo prodalo dne 1. maja t. l. v Gaherju pri Dobrovi. Več se poizve v gostilni pri Dolinarju na Švici št. 22, pošta Dobrova pri Ljubljani.

Prodaja se po nizki ceni

naprava za električno razsvetljavo

obstoječa iz a) motorja 4 konjske sile (PS), ki ga žene surovo olje ali petrolej, b) 60 akumulatorjev s kapaciteto 30 ur, 6 amperov, dinamo 110—160 Volt, en kilovat z mramornato pretikalno ploščo s pripravo za polnjenje baterije. Zupniški urad Čadram, p. Oplotnica, železniška postaja Konjice.

Slovenska eskompina banka v Ljubljani.

Vsled sklepa občnega zbora z dne 27. aprila t. l. izplačuje se dividenda za leto 1920

8%

to je na kupon K 32— in sicer za delnice prvih štirih emisij, začeti s 1. majem t. l. pri blagajni centrale in podružnice Novo mesto.

Upravni svet.

POZOR!

Ključavničarji in kovači! Radi opustitve ključavničarskega obrta se bode dne 10. maja v Kamniku Šutna št. 44 prodalo vse v to stroko spadajoče orodje na **javni dražbi**

kakor: stroji, nakovala, primeži (Schraubstocki), rezilne priprave in mnogo druge v to stroko spadajoče drobnarije.

Najstarejša pleskarska in ličarska slovenska delavnica **IVAN BRIGELJ**, Dunajska cesta 16, se priroča. — Izvršitev točna, cene zmerne.

Portlandcement

izvrstne kakovosti nudimo za takojšnjo dobavo po zelo ugodni ceni. Cenjene ponudbe na G. Tönnies, družba z o. z., Ljubljana.

Prodaja posestva

Radi preselitve se prodaja 20 oralov gozda in 20 oralov njiv in travnikov ter vsa poslopja pol ure od kolodvora. Cena je 400.000 kron. — Poizve se v Novem mestu št. 169 pri Andreju Jarc.

Kupi se kočija

na polpokrita, lepa, lahka za enega konja. Pojasnila daje uprava Slovenca pod št. 1552.

Prvovrstnega knjigovodjo

samostojnega, izvežbanega v vseh panogah bančnega poslovanja išče velik zavod. Ponudbe z navedbo zahtevkov pod Knjigovodja 1513 do 5. maja t. l. na upravo lista.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinjših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar v Stobu

pošta in železniška postaja Domžale pri Ljubljani. V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. d Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje trgovke Kovčević i Tršan v Prešernovi ulici št. 5, kjer se sprejema v sredo in soboto.

Cerkvena okna

umetniško izvršena izdeluje atelje za umetno slikarstvo

OTMAR VAČKAR, BRNO

Francoska ulica št. 13 (prej E. Skarda)

Proračuni in načrti na zahtevo brezplačno.

lv. Jax in sin

Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „MOLER“

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:

Bürkopp, Styria, Walfenrad.

Lep kozolec

(doplek) izhrastovega lesa je naprodaj. Poizve se v graščini Češence, pošta Moravče pri Domžalah.

Zaga in mlin

z večjo stalno vodno močjo v Savinski dolini se prodaja. Resni kupci naj javijo svoje naslove pod »Vodna moč 1394« na upravništvo »Slovenca«.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska c. 10

Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno l. 1850 se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Kupi se

stroj za gatenje vreč

dobro ohranjen

Prijazne ponudbe na

Honigov parni valjčni mlin

Havas & Forgacs

Topola (Bačka)

KUPUJTE

LE PRI:

JOS. PETELINGU

LJU LJANA - Sv. Petra nasip 7.

če rabite šiv. stroje za rodbinsko in obrtno rabo, igle olje, ter posamezne dele. Istotam vse potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter vse galanterijsko blago na drobno in debelo

Cene solidne! Postrežba točna

Največja zaloga klavirjev in pianinov v Ljubljani.

Tvrška J. DOLENC, Ljubljana, Hrišerjeva ulica št. 5, priporoča za nakup najboljših instrumente izvrstnih tovarn po najsolidnejših nizkih cenah.

JULIO MEINL

D. D.

KAVA

ČAJ

KAKAO

Centrala: ZAGREB.

Podružnice:

ZAGREB: Duga ulica 6.

LJUBLJANA: Aleksandrova cesta 1.

MARIBOR: Gosposka ulica 7.

PEČUH: Kraljevska ulica 19.

Miši, podgane, sienice, ščurki

in vse golazen mora poginati, ako porabljate moja najboljša prečiščena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim K 12, za podgane K 16, za ščurke posebno močna vrsta K 20; tinktura za sienice K 15; uničevalce moljev K 10 in 20; prašek proti mršom K 10 in 20; masilo proti ušem in ličadom K 5—12; masilo za uši pri živini 6—12; prašek za uši v obleki in perilu K 10 in 20; tinktura proti mršom na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) Prašek proti mravljam K 10. Pošilja po po vzetju Zavod za eksport

M. Junker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39. Trgovcem pri večjem odjema popust.

!! Povrnimo se k predvojnemu gospodarstvu !!

RAVOLA

za snajenje strojev (niso cunje, niti kak nadomestek).

Življenska potreba za vsak pogon, za vzdrževanje in ohranjanje strojev. Zaradi visokih cen se ta predmet skozi 6 let ni mogel dobiti v naši državi. Prodajamo na debelo od 1 bale okoli 150 kg kakor tudi na vagone

za 1 kg I K 28:50
: 1 : II : 26:50
: 1 : III : 24:50

nadalje vijakaste zavarovalce in vezi za cevi kakor tudi vsako količino sukanca in svilu na cevkah proti takojšnji dobavi.

JOSIP DEUCHT, ZAGREB, Petrinjska ulica 26a.

Veče industrijsko podjetje sprejme pod ugodnimi pogoji

KNJIGOVODJO

z večletno prakso, ki je obenem samostojen korespondent v slovensčini in nemščini. Reflektira se samo na prvovrstno moč. — Obširne ponudbe pod »Prima moč 7776« na upravo tega lista.

POTOVALNA PISARNA ED. TAVČAR

Ljubljana, Dunajska cesta št. 31

prodaja vozne **AMERIKO** in za spalne vozove brzovlaka liste za in Orient-Ekspresa.

Odpri: od pol 9.—12. ure in od pol 3.—5. ure. Nedelje in praznike zaprto.

Prvovrstne

Pfaff šivalne stroje

za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele, igle olje, itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Naročajte in širite „Slovenca“!

PAPIR ZA MUHE

ne smolnat (velikost pivnika)

Papir za muhe

smolnat, dvolisten, po izvornem angl. navodilu in kakovost, se dobavi po najnižjih cenah naravnost od edinega izdelovalca

J. F. TRaup, WIEN X.,

NEILREICHGASSE 80.

Ponudim obenem

TRaup ANILIN BARVE ZA BLAGO

z jamstveno znamko.

NANOV VPELJANO!

DOZE ZA DOMAČO VPORABO.

GOSPODARSKA ZVEZA

Ljubljana, Dunajska cesta št. 29.

Prvovrstno češko letno

blago za moške in ženske obleke

po izredno nizkih cenah.

Perilno blago v vseh vrstah na zalogi.

Na debelo!

Na drobno!

Medić, Rakovec & Zankl,

prej **A. ZANKL** sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavlj: Meraki Ljubljana.

Telefon 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski kile, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL« Lak za pode.

»MERAKL« Linoleum lak za pode.

»MERAKL« Emajlni lak. »MERAKL« Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

Zadružna Gospodarska banka d.d.
V LJUBLJANI
 posluje začasno v prostorih Zadružne zveze, Dunajska c. 38/1.
SOMBOR. Podružnici: SPLIT.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne Razredne Loterije.
 Izplačuje svojim klijentom vsak znesek brez odpovedi **v gotovini.**

Ekspozitna hiša „LUNA“ Maribor, Slomškov trg 11.

Samozastopstvo za celo Jugoslavijo vseh izdelkov sledečih tvrdk:

J. SCHNITZER sinovi: cajgi za hlače, podloga za suknje, kordbaržuni itd.
Bratje MÜLLER: bombaž, pokrivala in konjske odeje. — **F. KNAPPE & Sin:** bombaž, predilnica in tovarna sukanca, pavola za pletenje in kačkanje. — **LÖWY & DRUCKER:** tovarna nogavic, kratkih nogavic in pletenine. — **MATHIAS WAGNER:** tovarna tkanin in tkanih trakov. — **PAROLLA & Co:** tovarna naravnica za hlače in za kratke nogavice ter podvezic za nogavice. — **MORITZ KAPPEL:** proizvajanje krznenega blaga in čepic.

Posebni engross-oddelek samo za preprodajalce in to za vso galerijskijsko, pleteno in kratko blago, steklo in porcelan, pisalne in potovalne potrebščine, papirnato blago, železne in kuhinjske potrebščine, kakor tudi igračke.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

Angleška parobrodna družba

CUNARD-LINE

Zastopstvo za Jugoslavijo: Jugoslavenska banka d. d. v Zagrebu. — Odprava potnikov I. II. in III. razreda preko TRSTA, REKE in CHERBOURG-a v NEW-YORK. Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo, Anglijo in Ameriko — ter obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

Cunard Line, Zagreb, Vrhovčeva ulica št. 15.

in LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 26.

Žične železnice

in vseh vrst

prevozne naprave.

Specialiteta

žične železnice

za največjo silo, jamske prevozne naprave za velike daljave.

Predprojekti zaslonj.

SEILBAHN AKTIEN-GESELLSCHAFT

WIEN III., ESTEPLATZ Nr. 4.

Telefon 33—67.

Anilinske barve

Nigrosin masni

Nigrosin kristal

Kanamber vosek

Naftalin

Erregesol (sol za baterije)

Pečatni vosek

Priporočamo naše bogato **anilinskih barv** in materiala kakor tudi skladišče najbolj vrste veliko skladišče četkarskega blaga. — Samo na veliko.

HEITZMANN, DEUCHT I DRUG d. z o. j.

promet s kemičnimi proizvodi in barvami, Zagreb, Petrinjska ulica 26 a.

Naročajte „Slovenca“!

Prvovrstna

Es-ka

kolesa

Najfinjša predvojno kvaliteto blago

J. Gorec

Ljubljana

Gospodarska c. 14

Stavbene

potrebščine:

Portlandcement, zidno in strešno opeko, cementne strešnike, cementno-azbestni škrlj (eternit), cementne cevi, drenažne cevi, apno, Watproof (cerezit), asfalt, izolirne plošče, lesni cement, pristno strešno lepenko št. 80, 100 in 120, strešni lak, katran, karbolinej, gips i. t. d. dobavlja

Ljubljanska komercialna družba

Ljubljana, Bleiweisova c. 18.

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Šelenburgova ul. 4.

PODRUŽNICE:

MARIBOR

Gospodarska ul. 38.

NOVO MESTO

Glavni trg.

KOČEVJE

Štev. 39.

Barva vsakovrstno blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, za-pestnice in srajce.

UZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI

R. Z. Z. O. J.

preje Vzemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19.

Poleg nunske cerkve

obrestuje

hranilne vloge po 4%

vloge v tek. računu po 3 1/2 %

Rentni in invalidni davek plača posojilnica sama.

Vrednost vlog je zajamčena v popolnoma varnih posojilih in drugih dobrih naložbah, poleg tega jamči za vloge lastno premoženje zadruge v znesku 600.000 K ter član z jamstveno glavnicco z 3.000.000 K daje

posojila na osebni kredit, proti vključbi na posestva, na vrednostne papirje, menice in proti zaznambi na službene prejemke i. t. d.

Prodaja srečke

državne razredne loterije.

Pojasnila in prospekti brezplačno!

Zastopstvo največje dalmatinske tvornice **Portland cementa „Split“**

nudi vsako količino svojega prvovrstnega izdelka

Ia marke „SALONA“

po konkurenčnih cenah franko vagon poljubna postaja Slovenija.

DR. FRAN JENKO, import,

Ljubljana, Krekov trg št. 10, I. nadstr. hodnik desno.

Čehoslovaški izdelek

PARAMON

gumijevi podpetniki

Zajamčeno predvojna kakovost!
Nedosežna trpežnost!

Tovarna: Bratislava - Petržalka.

Prodajalna: Paramon-Gummiindustrie, Wien VII; Neubaugasse 7.

Zahtevajte cenik zaslonj in poštno prosto.

H. Suttner

Ljubljana 3,

Mestni trg 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Slici.

V. MARSANO
 Telefon št. 226

„TIMEX“

ZAGREB
 Nikoličeva ul. 8

Moderne tvorniške naprave

Stroji za vse industrije

Precizno in navadno orodje

Zastopnik prvovrstnih tvornic

Prodajna poslovnica za Jugoslavijo

G. ROT, A. G. WIEN III.

Hidraulične naprave

Motorji vseh vrst

Naprave za mline

Vplačana delniška glavnicca K 30.000.000.

SLOVENSKA BANKA

Telefon št. 567. -- Čekovni račun 12.205.

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.

LJUBLJANA, KREKOV TRG 10, nasproti „MESTNEMU DOMU“.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše.

Izdaja konzorcij „Slovenec“.

Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.

Jugoslavenska tiskarna v Ljubljani.